

(بررسی مولفه های مدیریت بحران در جهت کاهش خطر پذیری در محیط شهری)

مینا باداد^{۱*}، باقر کریمی^۲

۱- کارشناسی ارشد گروه معماری، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد بوشهر، بوشهر، ایران

۲- استاد یار دانشگاه آزاد اسلامی ، گروه معماری ، واحد بوشهر ، بوشهر ، ایران

چکیده

شهر و زندگی در آن در کنار آسایش و رفاهی که برای ساکنان خود به ارمغان آورده در درون و برون خطرات (با منشاء طبیعی و انسانی) فراوانی را نیز به همراه دارد. یکی از موضوعاتی که بیشتر شهرهای بزرگ جهان با آن دست به گریبان هستند، موضوع حوادث طبیعی است. با توجه به ماهیت غیر مترقبه بودن غالب حوادث طبیعی و لزوم اتخاذ سریع و صحیح تصمیم ها و اجرای عملیات، مبانی نظری و بنیادی، دانشی را تحت عنوان مدیریت بحران به وجود آورده است در این بین بدیهی است که مدیریت بحران در برگیرنده یک سری عملیات و اقدامات پیوسته و پویا است که به طور کلی براساس اصول کلاسیک مدیریت شامل برنامه ریزی، سازماندهی، تشکیلات رهبری و کنترل است. مجموعه این مفاهیم نظری و تدابیر عملی در ابعاد برنامه ریزی جهت مقابله با سوانح هنگام، قبل و بعداز سانحه است این اصطلاح به نحوه مدیریت های سانحه و عواقبشان نیز می پردازد و موجبات کاهش خطر پذیری را در فضاهای زندگی و شهری به وجود میاورد. پژوهش حاضر قصد دارد تا با روشی توصیفی - تحلیلی و با شناخت مفاهیم و ارزش های معماری ساختمان مدیریت بحران و با توجه به مباحث مقرر ملی ساختمان و همچنین استفاده از رویکرد های پدافند غیر عامل، به مبنایی برای طراحی ساختمان فوق با رویکرد کاهش آسیب پذیری در کلانشهرها دست پیدا کند.

واژه های کلیدی: مدیریت بحران، پدافند غیر عامل، کاهش خطر پذیری، محیط شهری.

۱- مقدمه

وقوع حوادث غیر قابل پیش بینی و بروز خطرات و سوانح و بحرانهای اقتصادی، اجتماعی، سیاسی، نظامی واقعیتی است که بشر در طول تاریخ با آن آشنا بوده است. در این راستا هرچه قدر بر کسب موفقیت های تکنولوژیکی و اجتماعی افزوده شده است ، میزان بروز این خطرات غیره منتظره نه تنها کاهش نیافته بلکه در بسیاری از موارد افزایش نیز یافته است [1]. صنعتی شدن جوامع و گسترش ارتباطات ماهواره ای و نقل و انتقالات اطلاعات به طور وسیع و همچنین بزرگتر شدن سازمانهای اجتماعی، اقتصادی و بازرگانی باعث شده که بیشتر بحرانها نهادی شود در واقع جزء جدا نشدنی از ماهیت درونی سازمانها گردد. بنابراین مشاهده میشود که در بیشتر مواقع افزایش پیچیدگی و توان تولیدی این سازمانها به طور بالقوه تقویت چنین حالاتی را اجتناب نا پذیر ساخته است [2].